

Rada Miejska w Iławie

**Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii
na 2016 rok**

Urząd Miasta w Iławie

Spis treści.

I.	Podstawa prawna i merytoryczna	02
II.	Diagnoza problemów	04
III.	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Zadania i działania programu	25
	Preliminarz wydatków bieżących – Profilaktyka i MKRPA	37
IV.	Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii Zadania i działania programu	40
	Preliminarz wydatków bieżących – Profilaktyka Narkomanii.....	45

Rozdział I

Podstawa prawna i merytoryczna programu

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.);
2. Ustawa o Przeciwdziałaniu Narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn. zm.);
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016 (Dz. U. 2011 r. Nr 78 poz. 428);
4. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko - Mazurskim na lata 2016 – 2020;
5. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii 2013 – 2017;
6. Raport o sytuacji w zakresie narkotyków w Województwie Warmińsko – Mazurskim – Olsztyn 2012 r.;
7. Raport z badań ankietowych rozpowszechniania i używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród uczniów iławskich gimnazjów – zrealizowanych w grudniu 2014 roku.

Rozdział II

Diagnoza Problemów

Profilaktyka to zapobieganie zidentyfikowanym i spodziewanym zagrożeniom poprzez przedsięwzięcie działań mających na celu niedopuszczanie do negatywnie ocenianych przekształceń istniejącego stanu rzeczy.

W profilaktyce z jednej strony staramy się eliminować lub redukować czynniki ryzyka – czyli cechy, sytuacje, warunki sprzyjające powstawaniu zachowań problemowych i ryzykownych, z drugiej wzmacniamy czynniki chroniące – czyli cechy, sytuacje, warunki zwiększające odporność na działania czynników ryzyka.

Wszystkie planowane działania profilaktyczne w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii mają na celu zapobieganie powstawaniu nowych problemów – profilaktyka oraz zmniejszenie problemów i szkód już istniejących – rozwiązywanie problemów.

O jakich problemach i szkodach mówimy? Otóż potocznie uważa się, że problemy związane z substancjami psychoaktywnymi to głównie uzależnienie: osób dorosłych od alkoholu i młodych ludzi od narkotyków.

Dokładna analiza problematyki używania substancji psychoaktywnych wskazuje że:

- oprócz ludzi uzależnionych są także nadmiernie i szkodliwie pijący (szacuje się że jest ich 3 razy więcej niż osób uzależnionych);
- i uzależnieni i nadmiernie pijący nie żyją w pustce – mają żony, mężów, matki, własne dzieci (szacuje się, że około 2.5 miliona dzieci wychowuje się w rodzinie z problemem alkoholowym);
- problemom „*alkoholowym*” towarzyszy często przemoc domowa (badania żon alkoholików ujawniają, że ponad 60% z nich doświadcza przemocy);
- pod wpływem alkoholu lub narkotyków dochodzi często do naruszania prawa i porządku (przestępczość i agresja osób nieletnich, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym).

Można stwierdzić, że obszary szkód powodowanych nadużywaniem środków psychoaktywnych i negatywne zjawiska związane z przemocą w rodzinie nie dotyczą tylko osób uzależnionych. Cierpią i to często w dużo większym stopniu osoby bliskie z kręgu osoby uzależnionej czy też nadmiernie pijącej.

Do najważniejszych problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych zaliczamy:

a) Samoniszczenie osób uzależnionych od alkoholu:

szacuje się, że w Polsce żyje około 1 mln – 1,2 mln osób uzależnionych.

b) Szkody zdrowotne u nadużywających alkoholu osób dorosłych:

szacuje się, że około 1,5 miliona pacjentów leczących się z powodu różnych chorób u lekarzy specjalistów i w podstawowej opiece zdrowotnej poważnie nadużywa alkoholu, choć nie są uzależnieni. W związku z tym ich leczenie jest mniej efektywne, co zwiększa szkody zdrowotne i koszty świadczeń dla tej grupy pacjentów.

c) Szkody występujące u nadużywającej alkoholu i używającej narkotyków młodzieży:

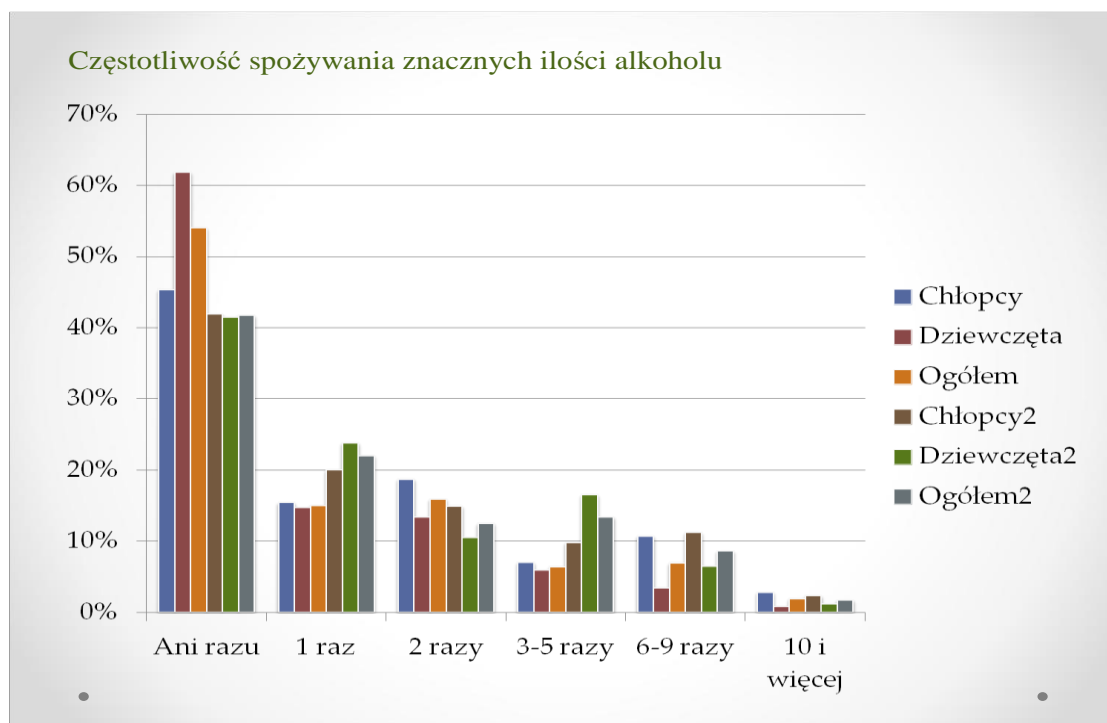
W województwie warmińsko – mazurskim podobnie jak w całym kraju, około 20 % nastolatków nadużywa alkoholu w sposób przynoszący poważne szkody dla rozwoju fizycznego, psychicznego i moralnego. W przypadku dzieci i młodzieży w wieku 7 – 18 lat, zachodzą niepokojące zjawiska i procesy. Obniża się wiek inicjacji alkoholowej: pierwszy kontakt przed ukończeniem 12 roku życia w 64,6 %, a pomiędzy 13 a 15 rokiem życia w przypadku 31,9 % dzieci i młodzieży, co oznacza iż tylko 4,5 % osób sięgnęło po alkohol w późniejszym okresie.

Częstotliwość upijania się przez uczniów III klas gimnazjum							
L P	Upicie się	Badania ogólnopolskie (2011)		Badania w województwie warmińsko-mazurskim (2007)		Badanie w województwie warmińsko-mazurskim (2012)	
		Chłopcy	Dziewczęta	Chłopcy	Dziewczęta	Chłopcy	Dziewczęta
III klasy gimnazjum							
		Chłopcy	Dziewczęta	Chłopcy	Dziewczęta	Chłopcy	Dziewczęta
1.	Kiedykolwiek w życiu	48,9%	48,2%	55%	42%	46,7%	37,8%
2.	W ciągu ostatnich 12 miesięcy	36,9%	35,9%	46%	33%	33,6%	26,9%
3.	W ciągu ostatnich 30 dni	23,6%	19,4%	24%	15%	35,5%	22,7%
		Ogółem		Ogółem		Ogółem	
1.	Kiedykolwiek w życiu	48,6%		49%		42%	
2.	W ciągu ostatnich 12 miesięcy	36,4%		40%		30,1%	
3.	W ciągu ostatnich 30 dni	21,4%		20%		28,8%	

- Tabela 1. Używanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego- badania Marketing Research World z 2012 roku.

Częstotliwość upijania się przez uczniów II klas ponadgimnazjalnych							
LP	Upicie się	Badanie ogólnopolskie (2011)		Badanie w województwie warmińsko-mazurskim (2007)		Badanie w województwie warmińsko-mazurskim (2012)	
II klasy ponadgimnazjalne							
		Chłopcy	Dziewczęta	Chłopcy	Dziewczęta	Chłopcy	Dziewczęta
1.	Kiedykolwiek w życiu	75,7%	64,6%	74%	66%	61,9%	57,7%
2.	W ciągu ostatnich 12 miesięcy	61,6%	47,3%	59%	47%	51,6%	43,5%
3.	W ciągu ostatnich 30 dni	37,7%	26,8%	36%	22%	47,9%	35,1%
		Ogółem		Ogółem		Ogółem	
1	Kiedykolwiek w życiu	70,3%		71%		59,6%	
2.	W ciągu ostatnich 12 miesięcy	54,6%		54%		47,3%	
3.	W ciągu ostatnich 30 dni	32,3%		30%		41%	

- Tabela 2. Używanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego- badania Marketing Research World z 2012 roku.

- Tabela 3. Używanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego- badania Marketing Research World z 2012 roku.

Zaciera się różnica wieku inicjacji i częstotliwości spożywania alkoholu występująca poprzednio pomiędzy chłopcami i dziewczętami.

d) Przemoc domowa i inne szkody w rodzinie z problemem alkoholowym:

Okolo 3 do 4 milionów osób (dorosłych i dzieci) żyje w rodzinach, w których z powodu powtarzającej się nietrzeźwości dochodzi do przemocy, zaniedbań, ubóstwa, demoralizacji oraz innych zjawisk powodujących – stres, współuzależnienie, zaburzenia rozwoju psychofizycznego dzieci.

Badania wpływu alkoholu na życie rodzinne wykazały, iż stymuluje on, bądź pogłębia stany wykolejenia społecznego sprawców przestępstw oraz utrwała procesy dezorganizacji życia rodzinnego, wywołujące patologiczne typy zachowań dzieci z tych rodzin.

e) Przystępstwa i wykroczenia popełnione przez osoby nietrzeźwe:

W tym obszarze szkód na szczególną uwagę zasługują takie zjawiska, jak:

- nietrzeźwość kierowców i powodowane przez nich wypadki;
- związek nietrzeźwości z przestępstwami pospolitymi, z recydywą, z agresją w miejscach publicznych;
- związek nietrzeźwości z przemocą domową i wykorzystywaniem seksualnym.

f) Łamanie prawa związane z handlem napojami alkoholowymi:

Najważniejszymi zjawiskami problemowymi są w tym obszarze naruszanie prawa związane ze sprzedażą alkoholu osobom nieletnim oraz nielegalny handel napojami alkoholowymi.

g) Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy:

Nietrzeźwość w miejscu pracy mimo poprawy sytuacji w ostatnich latach nadal jest częstą przyczyną wypadków i obniżenia wydajności pracy.

Każdy program działań naprawczych i profilaktycznych powinien opierać się na rzetelnej diagnozie skali problemów w lokalnym zakresie.

Działania planowane w Programie wynikają z diagnozy przeprowadzonej w 2014 roku a opublikowanych w 2015 w postaci „**Raportu z badań ankietowych rozpowszechniania i używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród uczniów ławskich gimnazjów**”. Odsyłając Państwa do szczegółowej analizy danych zawartych w Raporcie przypomnijmy, że powyższe badania były już piątą edycją. Pierwsze badania przeprowadzone były w 2001 roku .

Kolejne edycje badań, miały służyć analizie zmian sytuacji epidemiologicznej wśród młodzieży gimnazjalnej.

Zasadniczymi celami badań iławskich w 2014 roku było:

1. Oszacowanie rozpowszechnienia wśród uczniów iławskich gimnazjów używania substancji psychoaktywnych oraz występowania innych zachowań ryzykownych: przemocy, zachowań sprzecznych z prawem, hazardu, nadmiernego korzystania z gier czy komputera.
2. Analiza krótkoterminowych (lata 2012 – 2014) i długoterminowych trendów (2001 – 2014) w zakresie ryzykownych zachowań iławskiej młodzieży.

Oprócz wyników badań ankietowych zawartych w Raporcie, kolejnym źródłem dotyczącym wielkości omawianych zjawisk są dane liczbowe z iławskich instytucji prowadzących bieżący monitoring problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Poniżej prezentujemy dane liczbowe opracowane przez Szpital Powiatowy, Komendę Powiatową Policji, Straż Miejską, szkoły i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie oraz najważniejsze wyniki badań ankietowych z Raportu:

Tab. 4. Poradnia Leczenia Uzależnień w Szpitalu Powiatowym w Iławie– uzależnieni i współuzależnieni /alkohol/:

Rok	Ilość osób podejmujących leczenie – uzależnieni i współuzależnieni /alkohol/				
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Współuzależnieni Kobiety	Współuzależnieni Mężczyźni
2008	149	17	132	1	58
2009	202	41	161	101	20
2010	180	63	117	87	9
2011	291	126	165	99	17
2012	156	28	128	73	11
2013	162	34	128	59	5
2014	175	37	138	76	4

Tab. 5. Poradnia Leczenia Uzależnień w Szpitalu Powiatowym w Iławie– uzależnieni /narkotyki/:

Rok	Ilość osób podejmujących leczenie – uzależnieni: narkotyki			Ilość osób podejmujących leczenie– uzależnieni: hazard		
	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2010	0	6	6	1	3	4
2011	1	8	9	1	4	5
2012	1	4	5	1	1	2
2013	0	6	6	0	4	4
2014	0	10	10	0	8	8

Tab. 6. Oddział Leczenia Uzależnień w Szpitalu Powiatowym w Hławie:

Rok	Ilość osób podejmujących leczenie – uzależnieni /alkohol/			Ilość osób, które ukończyły terapię		
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2010	51	11	40	46	10	36
2011	32	8	24	29	8	21
2012	29	5	24	27	5	22
2013	44	10	34	40	9	31
2014	34	8	26	22	7	15

Tabela 7: KPP - Informacje dotyczące ilości wykroczeń i przestępstw popełnionych pod wpływem alkoholu z rozbiciem na dorosłych i młodzież-lata 2009-2014

Rok	Liczba ujawnionych kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwości i znajdujących się w stanie po użyciu alkoholu (art. 178a KK i art. 87KW)	Liczba wniosków o ukaranie wobec sprawców art. 51§2 KW		Liczba wniosków ogółem wobec sprawców art. 51 KW		Liczba pozostałych wykroczeń związanych z nietrzeźwością sprawców (art. 70§2 KW, art. 87 KW i art. 43 ¹ .1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)		Liczba pozostałych wykroczeń		Liczba osób osadzonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych	
		Dorośli	Nieletni	Dorośli	Nieletni	Dorośli	Nieletni	Dorośli	Nieletni	Ogółem	W tym nieletni
od dnia 26.06.09	365	26	5	40	10	51	3	1219	78	705	4
2010	316	33	1	45	13	107	5	1940	69	880	1
2011	348	29	0	96	21	161	6	1807	75	748	b/d
2012	350	44	2	108	4	215	6	1991	80	729	b/d
2013	343	37	5	87	9	286	13	2047	76	641	b/d
2014	243	76	4	105	20	312	5	2413	74	445	-

Tabela 8: KPP -Liczba sprawców przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z rozbiciem na dorosłych i młodzież-lata 2009-2014

Rok	Liczba sprawców przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	
	Dorośli	Nieletni
2009	89	12
2010	59	19
2011	45	13
2012	60	7
2013	44	3
2014	38	11

Tabela 9: KPP - Kolizje i wypadki drogowe -lata 2009-2014

Rok	Kolizje i wypadki drogowe	
	Ogółem	Po spożyciu alkoholu
2009	1 202	50
2010	1 206	39
2011	934	57
2012	1 044	43
2013	1 071	31
2014	885	50

Tabela 10: Liczba interwencji domowych -lata 2009-2014

Rok	Liczba interwencji domowych		Liczba Niebieskich Kart	Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu osadzonych w PDOZ do wytrzeźwienia	Liczba dochodzeń wszczętych na podstawie Niebieskich Kart	Liczba uczestników interwencji dot. przemocy domowej - Niebieskie Karty					
	Ogółem	Liczba sprawców przemocy domowej (Niebieska Karta) pod wpływem alkoholu				Kobiety		Mężczyźni		Nieletni	
						Sprawca	Pokrzywdzony	Sprawca	Pokrzywdzony	Sprawca	Pokrzywdzony
2009	2 239	18	66	15	24	4	68	62	8	0	78
2010	2 079	101	215	88	38	4	223	210	25	1	164
2011	1 831	44	186	44	b/d	7	197	178	30	2	128
2012	b/d	30	106	26	b/d	4	106	101	16	1	33
2013	b/d	51	165	48	b/d	8	163	158	34	0	41
2014	1 084	158	332	42	b/d	9	340	323	79	0	112

Tab. 11. Informacje Straży Miejskiej od 01.01.2014 r – 30.09.2015 r

Lp.	Rodzaje wykroczeń zawarte w:	rok 2014						do 30.09.2015 r.							
		mężczyźni			kobiety			mężczyźni			kobiety				
1	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	zastosowane sankcje													
		<i>p</i>	<i>mk</i>	<i>w</i>	<i>p</i>	<i>mk</i>	<i>w</i>	<i>p</i>	<i>mk</i>	<i>w</i>	<i>p</i>	<i>mk</i>	<i>w</i>		
		111	78	14	16	11	2	82	91	7	17	16	3		
	Ogółem interwencji:	232						216							
2	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	pełnoletni		nieletni		pełnoletni		nieletni		zastosowane sankcje					
		<i>p</i>	<i>mk</i>	<i>w</i>	<i>przekazano władzom szkolnym</i>		<i>p</i>	<i>mk</i>	<i>w</i>	<i>przekazano władzom szkolnym</i>					
		21	7	2	6		17	4	1	11					
	Ogółem interwencji:	36						33							
3	osoby doprowadzone do izby wytrzeźwień, PODZ lub miejsca zamieszkania /przebywania	23						31							
4	ujawnione przestępstwa: (sprzedaż alkoholu osobom nieletnim, posiadanie narkotyków)	2 osoby niepełnoletnie – przekazane policji						2 osoby niepełnoletnie – przekazane policji							

Skróty użyte w zestawieniu : p – pouczenie; mk – mandat karny; w – wniosek o ukaranie do sądu

Tab. 12. Informacje z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Hławie dotyczące Punktu Interwencji Kryzysowej oraz Programu Edukacyjno-Korekcyjnego:

	2012	2013	2014	do 30.09.2015
ilość osób stosujących przemoc w rodzinie skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego	36	45	42	24
ilość osób, które ukończyły w/w program	33	39	41	18
ilość osób doświadczających przemocy, które skorzystały z Punktu Interwencji Kryzysowej	39	24	42	26
ilość osób, które skorzystały z całodobowego schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej	0	0	0	0
ilość osób, które skorzystały z pomocy prawnej	474	449	534	435
ilość osób, które skorzystały z pomocy psychologicznej	32	19	55	84
ilość osób, które skorzystały z poradnictwa rodzinnego	39	41	42	26

Tab. 13. Informacje Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hławie dotycząca osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej

Lp.	Osoby/rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu:	2009		2010		2011		2012		2013		2014	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	Problemu z alkoholem	43	90	49	104	42	91	46	102	49	88	56	101
2.	Przemocy w rodzinie	4	12	5	17	8	27	11	36	2	7	9	30
3.	Bezradności w sprawach wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	338	1280	299	1156	315	1206	288	1134	286	1015	286	987
4.	Narkomanii	-	-	2	6	1	1	0	0	2	3	0	0

Tab. 14. Dane ze szkół – Szkoły Podstawowe:

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2013/2014	2014/2015
Ilość dzieci uczących się	1 244	1 190	1 427	1 965	1 954	2 108
a. ilość dziewcząt	619	580	708	964	951	1 017
b. ilość chłopców	625	610	719	1 001	1 003	1 091
Ilość uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym	81	142	99	186	127	142
a. z rodzin niewydolnych wychowawczo	25	73	51	41	42	43
b. z rodzin z problemem alkoholowym	28	45	39	35	27	25
c. z rodzin z problemem przemocy	28	24	9	33	28	26
d. z rodzin, gdzie rodzice wyjechali za granicę	-	-	-	54	16	30
e. z rodzin zastępczych	-	-	-	23	14	18
Ilość ujawnionych przypadków wśród uczniów	32	125	65	70	49	38
a. picie alkoholu	1	1	1	-	1	0
b. zażywanie narkotyków	-	-	-	-	0	0
c. palenie papierosów	5	5	8	10	0	0
d. agresja słowna, fizyczna, wulgarne zachowania	23	92	49	49	39	34
e. inne (np. szantażowanie, niszczenie mienia, kradzieże)	3	27	7	9	3	3
f. cyberprzemoc	-	-	-	2	6	1
Ilość uczniów pod nadzorem kuratora				16	25	25

Tab. 15. Dane ze szkół – Gimnazja:

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Ilość dzieci uczących się	1017	963	902	839	993 /z LO/	1 013	857
a. ilość dziewcząt	481	478	443	425	501	511	420
b. ilość chłopców	536	485	459	414	492	502	437
Ilość uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym	66	62	50	68	90	120	136
a. z rodzin niewydolnych wychowawczo	36	47	32	29	37	21	54
b. z rodzin z problemem alkoholowym	25	8	11	16	15	15	13
c. z rodzin z problemem przemocy	5	7	7	4	13	14	7
d. z rodzin, gdzie rodzice wyjechali za granicę				7	11	55	49
e. z rodzin zastępczych				12	14	15	13
Ilość ujawnionych przypadków wśród uczniów	125	95	63	101	102	89	102
a. picie alkoholu	8	-	-	2	1	5	1
b. zażywanie narkotyków	2	-	1	2	1	3	2
c. palenie papierosów	44	41	20	55	45	38	35
d. agresja słowna, fizyczna, wulgarne zachowania	51	46	36	27	33	28	48
e. inne (np. szantażowanie, niszczenie mienia, kradzieże)	20	8	6	10	5	5	8
f. cyberprzemoc				5	17	9	8
Ilość uczniów pod nadzorem kuratora				34	28	35	42

Tab. 16. Dane ze szkół: Szkoły Średnie:

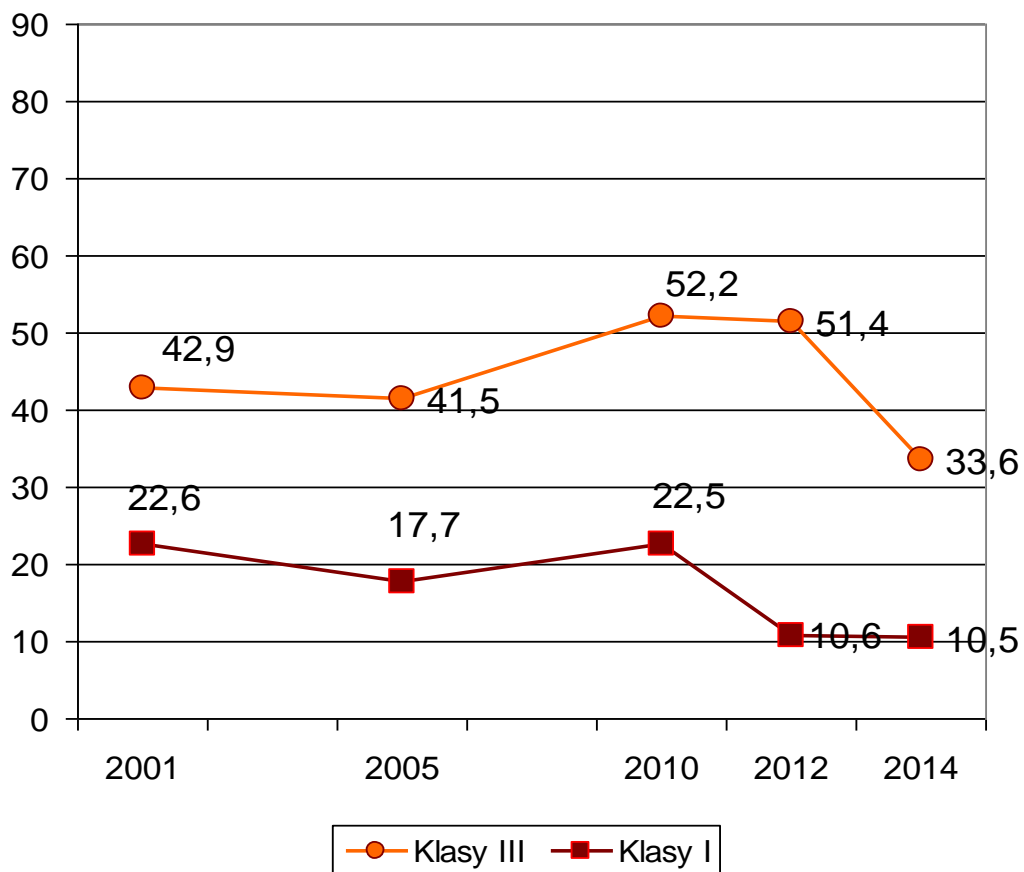
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2013/2014	2014/2015
Ilość dzieci uczących się	2802	1879	2775	1802	2 149	2 234
a. ilość dziewcząt	1424	817	1357		1 077	1 151
b. ilość chłopców	1378	1062	1418		1 072	1 083
Ilość uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym	108	151	101	190	207	164
a. z rodzin niewydolnych wychowawczo	40	74	53	67	68	63
b. z rodzin z problemem alkoholowym	51	55	38	56	38	25
c. z rodzin z problemem przemocy	17	22	10	37	19	16
d. z rodzin, gdzie rodzice wyjechali za granicę				18	57	37
e. z rodzin zastępczych				12	30	23
Ilość ujawnionych przypadków wśród uczniów	268	241	177	166	220	222
a. picie alkoholu	32	18	15	14	23	12
b. zażywanie narkotyków	17	1	12	8	10	18
c. palenie papierosów	157	190	108	96	133	145
d. agresja słowna, fizyczna, wulgarne zachowania	56	27	37	18	52	36
e. inne (np. szantażowanie, niszczenie mienia, kradzieże)	6	5	5	2	1	6
f. cyberprzemoc				28	1	5
Ilość uczniów pod nadzorem kuratora				28	20	24

Dużym problemem w naszym mieście jest nadal zbyt łatwa dostępność alkoholu przez dzieci i młodzież. Jak wynika z Raportu dostępność alkoholu mimo, że spada jest wciąż na wysokim poziomie. Poniżej kilka danych przedstawionych w postaci tabel oraz wykresów zawartych i opracowanych w oparciu o Raport:

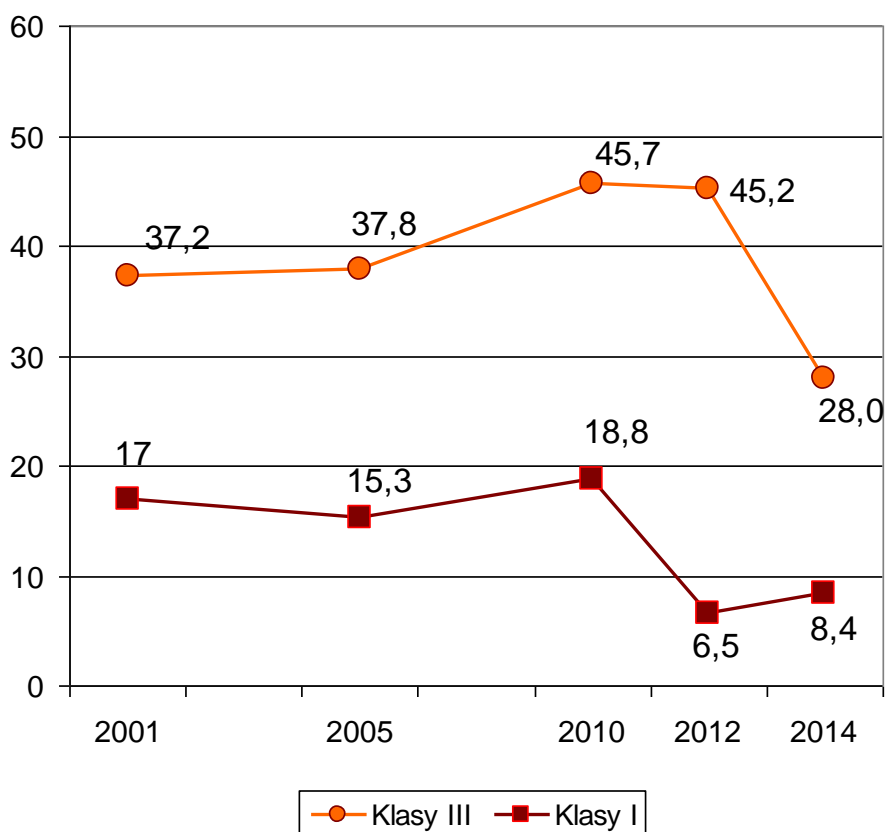
Tab. 17. Zmiany w dostępności alkoholu:

	Wskaźniki dostępności alkoholu									
	Na ile łatwo mógłbyś kupić alkohol? (odpowiedzi: łatwo lub bardzo łatwo)					Uczestniczenie w ostatnim roku w spotkaniach towarzyskich, podczas których pito alkohol				
Klasy I	2001	2005	2010	2012	2014	2001	2005	2010	2012	2014
Chłopcy	57,5 ##	56,5 ###	45,6*	43,4###	29,5*	48,1	49,5 ##	34,9 ###*	32,2	20,9*
Dziewczęta	43,9	37,3	37,1	26,3*	32,1	45,8	36,8	53,1**	35,3**	25*
Razem	50,4	46,5	41,3	34,6	30,7	46,7	42,7	43,7	33,6*	23**
Klasy III										
Chłopcy	67,7	69,0	66,9	65,8	66,7	78,6	78,7	73,2	76,0	65,9
Dziewczęta	62,1	66,5	58,4	62,8	49,7*	74,5	84,3**	78,9	82,1	65,9***
Razem	64,8	67,6	62,4	64,3	57,3 ##	76,9	82,2*	76,1*	78,9	66,1***

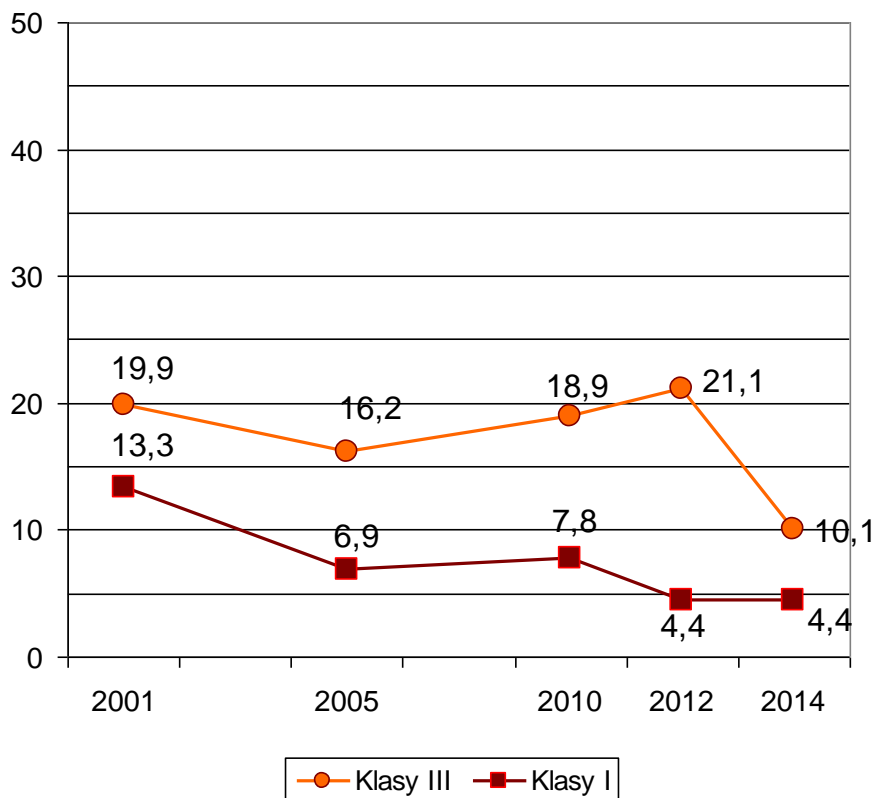
Wykres nr 1: Picie alkoholu – ostatnie 30 dni

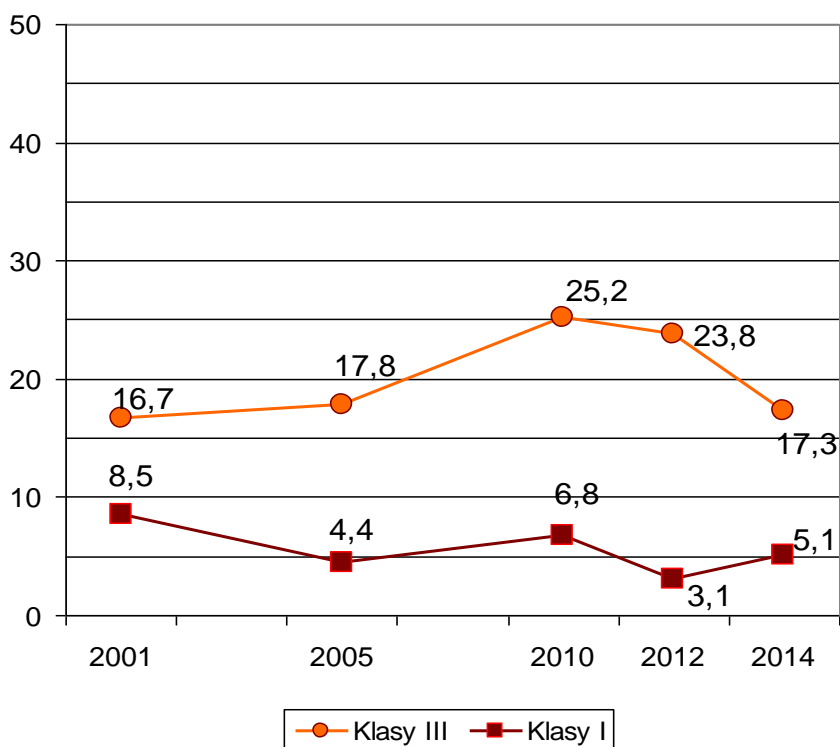
Wykres nr 2: Piwo – ostatnie 30 dni

Wykres nr 3: Wino – ostatnie 30 dni

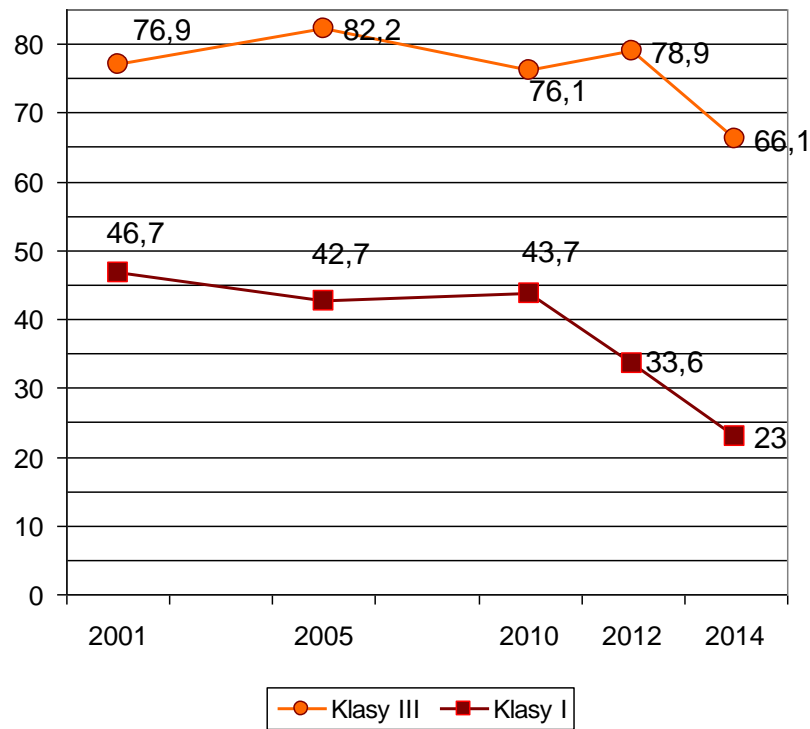

Wykres nr 4: Wódka – ostatnie 30 dni

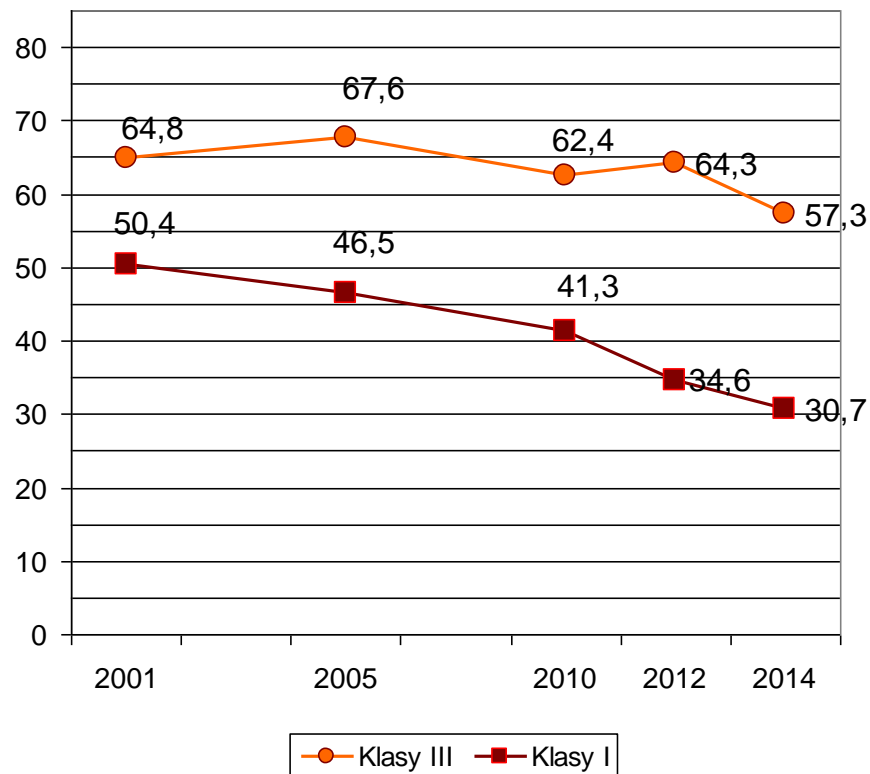

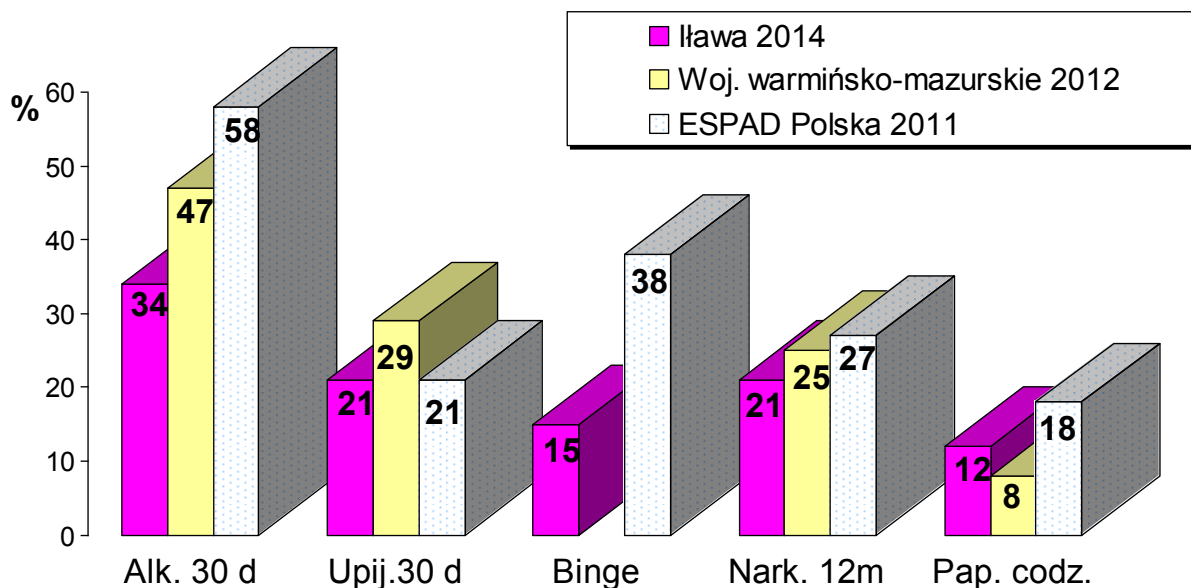

Wykres nr 5: Uczestniczenie w spotkaniach towarzyskich, w czasie których pito alkohol (ostatni rok)

Wykres nr 6: Możliwości łatwego zakupu alkoholu

Wykres nr 7: Hawa 2014 na tle wyników innych badań**Tab. 16. Czynniki chroniące:**

	Czynniki							
	Wsparcie i kontrola rodziców (wartości średnie, 1-5)		Więź ze szkołą (wartości średnie, 1-4)		Ocena radzenia sobie z nauką (wartości średnie, 1-7)		Zaangażowanie religijne (duże, w %)	
Klasy I	2010	2012	2010	2012	2010	2012	2010	2012
Chłopcy	3,9625	3,9558 [#]	2,7878	2,8202 ^{##}	4,76	4,92	46	51 [#]
Dziewczęta	4,0402	4,1486	2,8493	2,9974 ^{**}	4,79	4,98	51	62 [*]
Razem	3,9972	4,0619	2,8176	2,9140 [*]	4,77	4,96	48	57 [*]
Klasy III								
Chłopcy	3,7176	3,7195	2,6099	2,7746 ^{**###}	4,90	4,54 [*]	45	53
Dziewczęta	3,7547	3,7830	2,6201	2,5823	4,81	4,80	52	52
Razem	3,7451	3,7477	2,6168	2,6821	4,85	4,67	49	53

Tab.17. Zmiany w rozpowszechnieniu używania środków narkotyzujących:

	Używanie środków narkotyzujących w ostatnim roku									
	Przynajmniej raz					Kilkanaście razy i więcej				
	2001	2005	2010	2012	2014	2001	2005	2010	2012	2014
Klasy I										
Chłopcy	8,6 [#]	3,3 ^{#*}	5,4	2,6	4,3	2,6	1,4	0,0 0,7	0,7	
Dziewczęta	3,7	0,4 [*]	2,8	4,8	1,9	0,5	0,0	0,0	1,2	0,6
Razem	6,5	2,0 ^{***}	4,1	3,7	3	1,7	0,7	0,0	0,9	0,7
Klasy III										
Chłopcy	21,4 ^{##}	10,9 ^{**}	25,5 ^{***}	28,8	24,6	5,4	1,1 [*]	10,8 ^{****}	6,2	7,2
Dziewczęta	12,3	9,3	20,5 ^{**}	23,4	18	4,3	0,8 [*]	5,0 [*]	4,1	3,6
Razem	17,9	10,3 ^{***}	22,7 ^{***}	26,2	21,2	5,4	1,4 ^{***}	7,8 ^{***}	5,1	5,2

W klasach pierwszych bardzo niewielka liczba uczniów miała bezpośredni kontakt ze środkami narkotyzującymi i od 2001 roku sytuacja ta istotnie nie zmienia się. W 2014 roku w ogóle próbowało takich środków 3% pierwszoklasistów, a często ich używały (kilkanaście lub więcej razy) - 0,9%. W klasach trzecich, po gwałtownym wzroście wskaźników używania pomiędzy 2005 a 2010 rokiem, w 2014 roku używanie środków narkotyzujących nie zmieniło się znacząco. Próbowało takich środków 21% trzecioklasistów, a często ich używało 5,2%.

Tab.18. Dopalacze:

	Dopalacze											
	Używanie dopalaczy ostatni rok			Towarzystwo używających - ostatni rok			Byli w sklepie – w życiu			Kupowali – w życiu		
	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014	2010	2012	2014
Klasy I												
Chłopcy	6,0	0,7	0,7	15,4	8,6	2,2 [*]	14,1	8,6	5,8	4,0	3,9	0,7
Dziewczęta	4,2	0,6	1,3	13,3	5,4	4,5	9,1	3,6	2,6	2,1	0,6	1,3
Razem	5,1	0,6 ^{***}	1	14,3	6,9 ^{**}	3,4	11,6	5,9 [*]	4,1	3,1	2,2	1
Klasy III												
Chłopcy	17,2	4,8 [#]	5,1	33,8	6,8	6,5	27,4	15,8	10,9	14,0 ^{##}	6,8	3,6
Dziewczęta	11,2	0	5,4 ^{**}	37,3	9,0	16,2	19,3	9,0	6,6	5,0	0	1,8
Razem	14,0	2,4 ^{***}	5,2	35,1	7,8 ^{***}	12,1 ^{##}	23,0	12,2 ^{***}	8,5	9,3	3,4 ^{**}	2,6

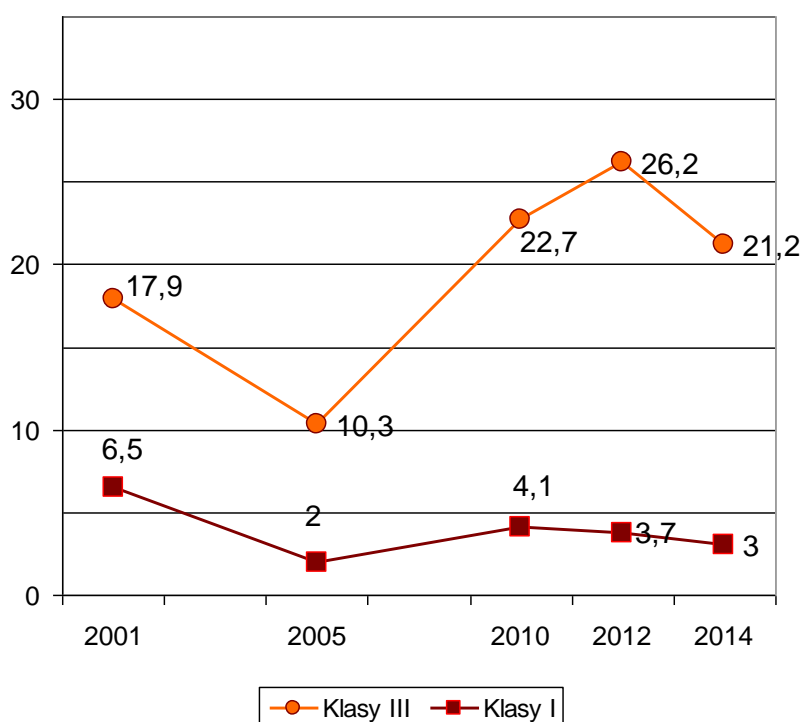
Tab. 19. Zmiany w dostępności środków narkotyzujących:

	Wskaźniki dostępności narkotyków									
	W których miejscach mógłbyś łatwo kupić marihuanę lub haszysz....? (odpowiedzi: wymieniane różne miejsca)					Uczestniczenie w ostatnim roku w spotkaniach towarzyskich, podczas których używano środków narkotyzujących				
Chłopcy2001 Klasy I	34,4	27,9##	31,5	30,9#	18,7*	18,9	9,3**	10,1	13,2	7,9
Dziewczęta	33,5	17,6***	32,9***	18,6**	23,1	14,0	5,3**	11,9*	12,0	9
Razem	33,5	22,7***	32,1**	24,3*	20,9	16,7	7,3***	10,9	12,5	8,4
Klasy III										
Chłopcy	57,3	33,9***	43,9	33,6	42	38,1	25,3**	38,2*	39,0	39,9
Dziewczęta	50,2	32,2***	45,3**	40,7	41,9	34,9	25,8*	37,9*	37,2	29,9
Razem	54,2	33,3***	44,1**	36,7	42,3	37,0	26,3***	37,6***	38,1	34,9

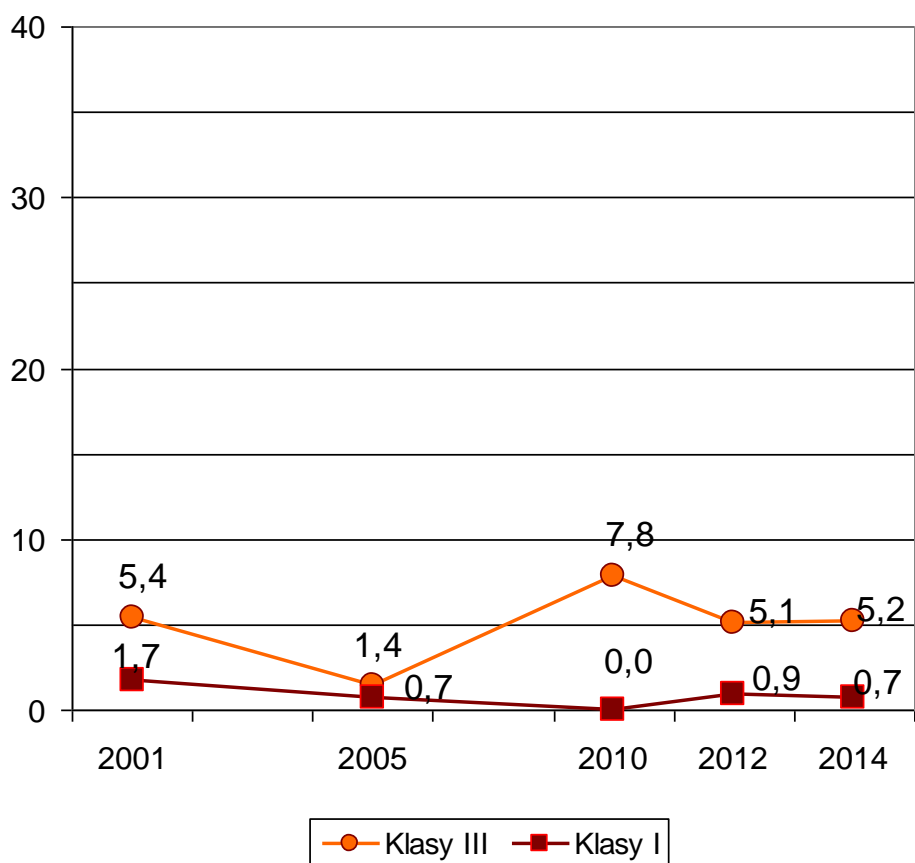
Tab.20. Rodzaje środków narkotyzujących używanych na spotkaniach towarzyskich – relacje uczniów klas III:

Badana podgrupa	Środki narkotyzujące używane w czasie spotkań towarzyskich									
	Marihuana lub pochodne	Amfetamina	Sterydy anaboliczne	Ecstasy	LSD i inne halucynogeny	Substancje wziewne	Leki psychotropowe i uspokajające	Opiaty („kompot”, „brown sugar”)	Kokaina	Inne środki
Gimnazja Klasy III 2010	34,2	11,2	1,2	2,2	2,5	0,9	6,2	1,6	2,2	8,4
Gimnazja Klasy III 2012	35,1	8,6	1,9	1,8	2,3	1,0	4,9	1,8	1,9	5,4

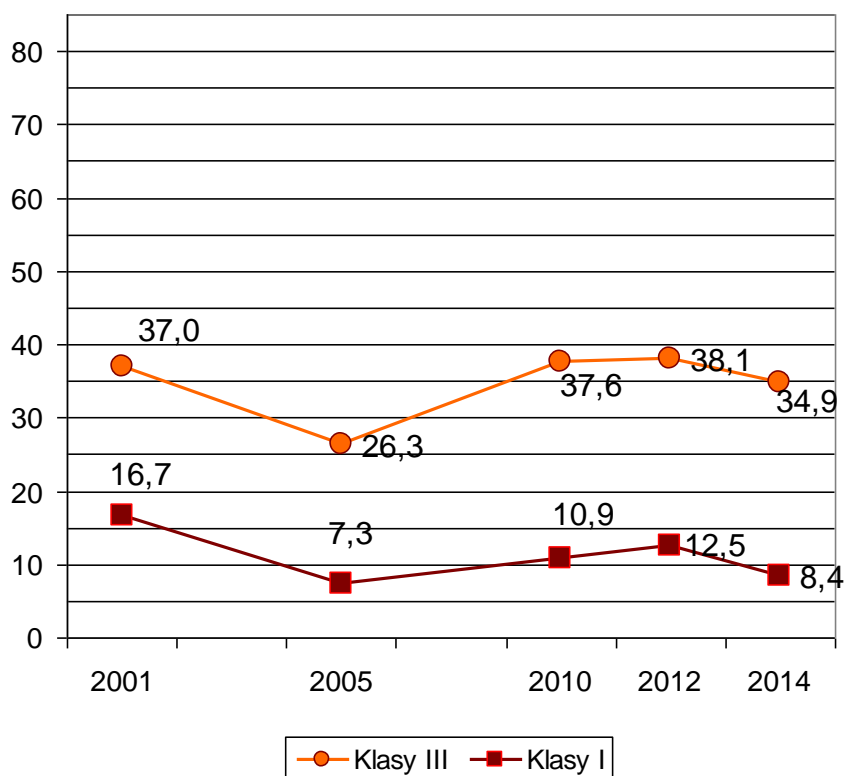
Wykres.8. Środki narkotyzujące – ostatni rok:

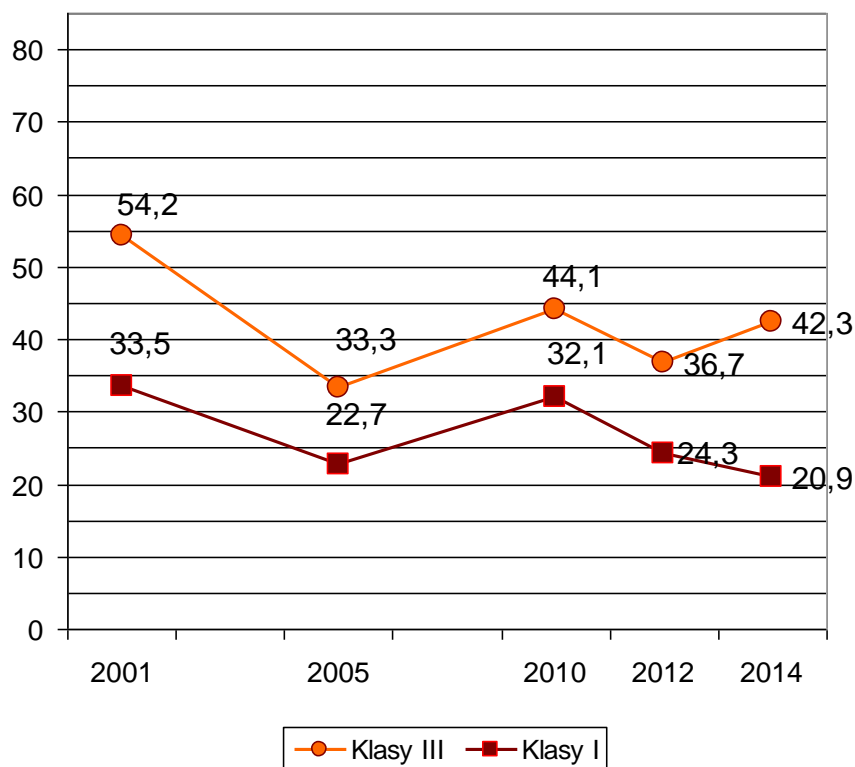
Wykres 9. Środki narkotyzujące, kilkanaście razy w ostatnim roku:

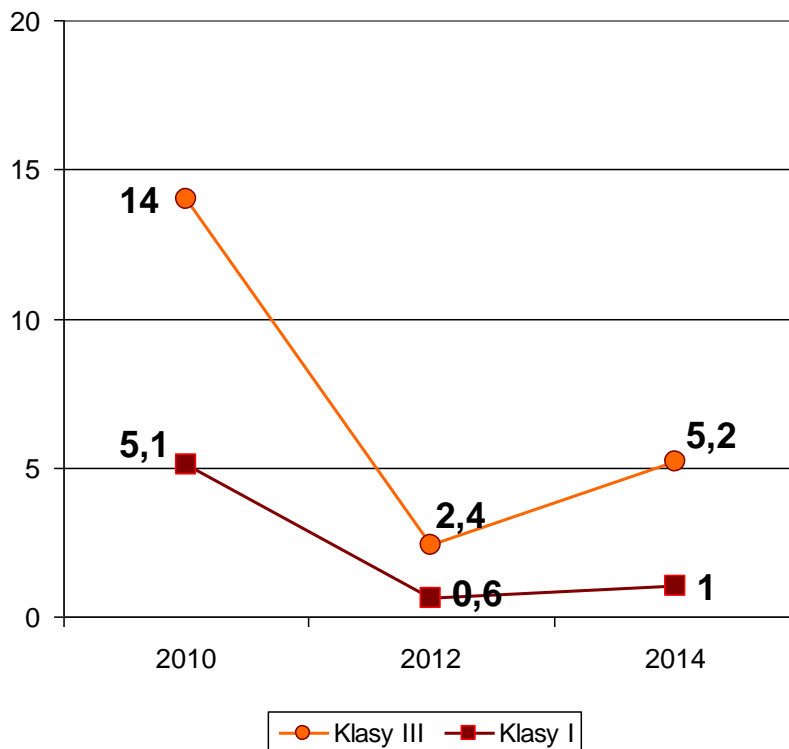
Wykres10. Uczestniczenie w spotkaniach towarzyskich, w czasie których używano środków narkotyzujących:

Wykres.11. Możliwość łatwego zakupu marihuany lub haszyszu:

Wykres.12. Dopalacze w ostatnim roku:

W badaniach ławskich z 2014 roku pojawiły się symptomy **ograniczenia liczby osób palących papierosy**: szczególnie wśród młodszych chłopców (**spadek z 12 do 4%**) oraz starszych dziewcząt (**spadek z 42 do 28%**). W obu tych podgrupach istotnie obniżyły się także **wskaźniki inicjacji alkoholowej**: wśród młodszych chłopców **spadek z 47 do 33%** pijących kiedykolwiek w życiu alkohol oraz wśród starszych dziewcząt analogicznie **spadek z 87 do 74%**. Obniżyły się także w tych grupach wskaźniki mówiące o łatwej dostępności alkoholu.

Wśród uczniów klas III zaobserwowano **wzrost odsetka abstynentów wśród dziewcząt** (osoby niepijące w ostatnim roku) **z 18 do 34%**. Odnotowano także **spadek liczby 15-letniej młodzieży pijącej alkohol w okresie 30 dni poprzedzających badanie**: z **51 do 34%**, a w tym istotne spadki dotyczące picia piwa (z 45 do 28%), wódki (z 24 do 17%) oraz wina (z 21 do 10%).

Tendencjom do ograniczenia rozpowszechnienia picia alkoholu towarzyszyło **ograniczenie zjawiska upijania się** (w ostatnim miesiącu) i to zarówno według wskaźnika subiektywnego (**spadek z 32 do 21%**) jak i wskaźnika obiektywnego – **binge drinking** (**spadek z 27 do 15%**).

W klasach pierwszych **używanie środków narkotyzujących** w ostatnim roku utrzymało się **na niskim poziomie (3%)**. W klasach trzecich, po okresie wzrostu w dwu poprzednich edycjach badań, nastąpiło odwrócenie trendu i **nieznaczny, 5% spadek wartości wskaźnika do 21%** używających narkotyków.

Używanie dopalaczy utrzymało się na niskim poziomie. **Wśród młodszych uczniów był zaledwie 1%** używających, a **wśród starszych uczniów 5%**. Istotnie przy tym **wzrosło rozpowszechnienie używania dopalaczy wśród starszych dziewcząt, od zera do 5%**.

W zakresie innych problemów behawioralnych na niezmiennym poziomie utrzymało się rozpowszechnienie wykroczeń oraz przemocy wobec innych uczniów (ogółem ok. 30 i 40% w zależności od wieku). Jedynym tu wyjątkiem było **nasilenie się przemocy na terenie szkoły wśród starszych uczniów (wzrost z 8 do 17% odsetka sprawców przemocy)**. Odnotowano natomiast **istotne ograniczenie hazardu wśród starszych uczniów – spadek ogólnego wskaźnika z 52 do 35%**.

Wnioski sformułowane przez autora badań:

- Wskazane jest kontynuowanie skutecznych działań z obszaru profilaktyki alkoholowej
- Wydaje się sprawą bardzo istotną i pilną ograniczenie przez Policję na terenie Ławy podaży narkotyków, głównie marihuany oraz tzw. „dopalaczy”
- Szczególnie pożądana jest dobra współpraca różnych służb i ich determinacja w celu niedopuszczenia do restytucji sklepów z dopalaczami – grozi to katastrofą epidemiologiczną
- Potrzebne są działania zapobiegające wykroczeniom i agresji z powodu ich dużego

rozpowszechnienia

- Potrzebna jest edukacja młodzieży dotycząca konstruktywnego korzystania z komputera oraz nabywania umiejętności kontroli czasu przeznaczanego na komputer i gry (problem dotyczy głównie chłopców) oraz komunikacji elektronicznej (problem dziewcząt).
- W celu ukierunkowania działań edukacyjno-profilaktycznych warto wykorzystać przedstawione w raporcie wyniki analiz czynników związanych z występowaniem określonych zachowań problemowych; szczególne znaczenie może mieć tutaj:
  - wzmacnianie odporności nastolatków na negatywne wpływy towarzystwa rówieśniczego
  - tworzenie alternatyw w postaci abstyntenckich środowisk rówieśniczych
  - wzmacnianie więzi uczniów ze szkołą i ich zaangażowania w naukę
  - edukacja rodziców w zakresie bliskich relacji z nastolatkami oraz propagowanie wśród nich potrzeby kontroli spędzania wolnego czasu przez nastolatki.

Wnioski i wyniki liczbowe z Raportu oraz wcześniej wymienione dane liczbowe i informacje z instytucji znalazły swoje odzwierciedlenie w planowanych działaniach w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Iławie na 2016 rok. Działania w ramach Programu są prowadzone i koordynowane przez Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie w Iławie.

Rozdział III

Zadania i działania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 r.

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej i poradnictwa dla osób uzależnionych od alkoholu. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej.

Zgodnie z art. 4¹.1. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.), realizacja zadań:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;*
- 2) Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.*

Działania:

- 1) Prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób z problemem uzależnienia od alkoholu i ich rodzin:**
  - a) Motywowanie i informowanie o możliwościach leczenia osób uzależnionych i pomocy rodzinom.
  - b) Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzorca picia.
  - c) Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu alkoholowym.
  - d) Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom osób uzależnionych (terapia indywidualna lub grupowa).
  - e) Pomoc - poradnictwo, terapia w sytuacji kryzysu w rodzinie.
  - f) Pomoc prawna w sytuacji problemów rodzinnych w związku z nadużywaniem substancji psychoaktywnych.
  - g) Prowadzenie Telefonu Zaufania dla osób z problemem uzależnień i ich rodzin.
  - h) Koordynacja działań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez: podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, współpracę z instytucjami z terenu miasta w zakresie rozpoznawania sytuacji dzieci z rodzin z problemami uzależnień i przemocy, tworzenie i realizacja gminnego systemu

przeciwdziałania przemocy w rodzinie, koordynowanie systemu pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy, badania w przedmiocie uzależnień przez biegłych sądowych.

- i) Koordynacja działań w ramach procedury Niebieska Karta i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią. Zespół interdyscyplinarny realizuje następujące działania:

Realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Pomoc osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów poprzez następujące działania:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań pomocowych w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach w których wystąpił problem przemocy,
- współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów.

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji, które pracują w obszarze przemocy domowej.

- j) Poradnictwo i terapia indywidualna dla dzieci i ich rodzin w związku z przemocą wobec dziecka.
- k) Współpraca z Sądem, Prokuraturą, Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Służbą Zdrowia i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
- l) Prowadzenie edukacji publicznej za pośrednictwem ławskich mediów.
- m) Wspieranie leczenia odwykowego poprzez: zakup literatury, umożliwienie korzystania z sal Ośrodka w celu realizacji programów dodatkowych, informowanie o dostępnych miejscach pomocy i kompetencjach poszczególnych służb i instytucji, w których można uzyskać pomoc.

2) Prowadzenie działań grupowych skierowanych dla osób z problemami uzależnień od alkoholu i ich rodzin oraz przemocy w rodzinie:

Prowadzenie grup terapeutycznych i edukacyjnych.

- a) grupa terapeutyczna dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA);
- b) warsztaty psychologiczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- c) grupa psychoedukacyjna dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- d) grupa psychoedukacyjna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- e) grupa korekcyjno – edukacyjna dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Powstanie konkretnej grupy zależy od ilości osób chętnych do skorzystania z tej formy pomocy (planujemy prowadzenie co najmniej 2 z w/w grup).

3) Prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem.

W Ośrodku Psychoedukacji została utworzona filia Ośrodka Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem w Elblągu działającego przy Elbląskim Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej.

Ośrodek działa na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 września 2015r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1544). Określa ono m.in. tryb pomocy osobom pokrzywdzonym oraz członkom ich rodzin. Powyższa regulacja prawna pozwala obecnie na udzielenie pomocy w/w osobom w następującej formie:

- a) pomocy psychologicznej, terapeutycznej oraz prawnej,
- b) pokrywania kosztów związanych z edukacją ogólnokształcącą lub zawodową, także na zasadach indywidualnego kształcenia,
- c) finansowania okresowych dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych za lokal mieszkalny, do którego osoba uprawniona posiada tytuł prawny, a lokal mieszkalny nie jest użytkowany przez inne osoby,
- d) pokrywania kosztów żywności lub bonów żywnościowych,
- e) pokrywania kosztów świadczeń zdrowotnych, wyrobów medycznych, w tym przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych, jeżeli jest to niezbędne w procesie leczniczym doznanego uszczerbku na zdrowiu wynikającego z przestępstwa lub jego następstw,
- f) pokrywanie kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia,
- g) dostosowania lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego do potrzeb osoby pokrzywdzonej przestępstwem w przypadku, gdy utrata sprawności nastąpiła w wyniku przestępstwa,

- h) finansowania przejazdów środkami komunikacji publicznej lub pokrywania kosztów transportu związanych z uzyskiwaniem świadczeń i załatwianiem spraw określonych powyżej.

W ramach funkcjonującego w Ośrodku Psychoedukacji Punktu - Filii, będzie można skorzystać z pomocy psychologicznej i prawnej (zakres działań uzależniony będzie od wielkości dotacji jaką otrzyma Ośrodek Elbląski z Ministerstwa Sprawiedliwości).

Zadanie 2

Prowadzenie działań profilaktyczno-wychowawczych w OPPUiPR: działania informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zgodnie z art. 4¹.1. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.), realizacja zadań:

- 2) *Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.*
- 3) *Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.*

Działania:

1) Prowadzenie zajęć warsztatowych skierowanych do dzieci i młodzieży z ilawskich szkół:

Szkoły podstawowe:

- a) **Warsztaty integracyjne** – skierowane dla odbiorców z różnych grup wiekowych;
- b) **Poznajmy się lepiej** – zajęcia profilaktyczno – wychowawcze integrujące grupę poprzez zabawowe formy poznania się. Ponadto zapoznanie się z działalnością Ośrodka oraz z organizacją zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- c) **Szacunek i relacje** - warsztaty dotyczące poprawnych norm społecznych, szacunku oraz tolerancji w relacjach interpersonalnych.
- d) **Wierzę w siebie** - zajęcia dotyczące wzmacniania poczucia własnej wartości, określenia swoich zalet i wad, pozytywnego wykorzystania ich w życiu.

- e) **Stop cyberprzemocy** – zajęcia mające na celu uświadomienie młodzieży konsekwencji płynących z nieodpowiedniego korzystania z urządzeń multimedialnych. Młodzież otrzyma wiedzę nt. możliwości pomocy w sytuacjach zagrożenia cyberprzemocą.
- f) **Wyłącz komputer i włącz aktywność** – zajęcia warsztatowe mające na celu przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym (uzależnienie od komputera, używki)
- g) **Agresja w nas i wokół nas** - zajęcia dotyczące przemocy rówieśniczej, kształtowania umiejętności radzenia sobie ze złością, podstaw zachowań asertywnych. Poznanie i zrozumienie mechanizmów odpowiedzialnych za trudności w kontrolowaniu impulsów.

Szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne:

- a) **Dowód miłości** - poszerzenie wiedzy na temat podejmowania ryzykownych kontaktów seksualnych, dostarczenie wiedzy na temat mechanizmów, które sprawiają, że młode osoby nierozważnie angażują się w kontakty seksualne.
- b) **Handel dziećmi** - dostarczenie wiedzy na temat mechanizmów stosowanych przez osoby zajmujące się handlem dziećmi w celu komercyjnego wykorzystania seksualnego, rozwijanie umiejętności rozpoznawania zagrażających sytuacji, dostarczenie informacji gdzie szukać pomocy.
- c) **Przemoc rówieśnicza** - zdobycie wiedzy na temat zjawiska przemocy rówieśniczej w świecie realnym i cyberprzestrzeni, dostarczenie wiedzy jak reagować na przemoc rówieśniczą, poznanie możliwości pomocy.
- d) **Przemoc w rodzinie** - dostarczenie wiedzy na temat różnych aspektów i przejawów przemocy w rodzinie, rozwijanie umiejętności rozpoznawania zagrażających sytuacji, dostarczenie informacji gdzie szukać pomocy.
- e) **Sponsoring** - dostarczenie wiedzy na temat jednej z form niebezpiecznych kontaktów seksualnych, jaką jest – „sponsoring”, dostarczenie wiedzy o konsekwencjach prostytucji osób niepełnoletnich, rozwijanie umiejętności rozpoznawania zagrażających sytuacji, dostarczenie informacji gdzie szukać pomocy.
- f) **Konflikt** -dostarczenie wiedzy na temat przyczyn powstawania konfliktów, poznanie typowych stylów reakcji na konflikt, dostarczenie wiedzy na temat, jak nie wchodzić w konflikt, poznanie sposobów konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.
- g) **Przemoc i prześladowanie w szkole** - projekcja filmu „Pif, Paf”, dostarczenie wiedzy na temat różnych aspektów i przejawów przemocy w szkole, uświadamianie mechanizmów związanych z wejściem w rolę agresora, kształtowanie postaw tolerancji i pomocy.

Szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne - zajęcia cykliczne:

- a) **Budowanie pozytywnych relacji międzyludzkich** - odkrywanie własnej tożsamości, indywidualności, uczenie się sprawnej komunikacji, konstruktywne sposoby rozładowania napięć.
- b) **Radzenie sobie z emocjami i stresem** - rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania przeżywanych przez siebie emocji, rozwijanie umiejętności konstruktywnego radzenia sobie ze złością.
- c) **Kryzys tożsamości a uzależnienia** – dostarczenie wiedzy na temat jak niepowodzenia w kształtowaniu się samooceny i poczucia własnej wartości wpływają na podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym w szczególności uzależnień behawioralnych. Zwiększenie wiedzy na temat znaczenia roli samooceny w profilaktyce zachowań ryzykownych, rozwijanie kreatywności oraz podniesienie samooceny.
- d) **Trening umiejętności radzenia sobie z gniewem i agresją** - ćwiczenie umiejętności rozpoznawania i stopniowania gniewu, pokazywanie możliwych rozwiązań problemu i przewidywania konsekwencji każdego z nich, poznanie metod samooceny i samosterowania w procesie rozwiązywania problemu.
- e) **Jak radzić sobie ze złością** - rozpoznawanie osobistych fizycznych reakcji na złość, określanie przyczyn wpadania w złość, poznanie sposobów radzenia sobie ze złością.
- f) **Rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych** - poznanie wiedzy na temat nawiązywania nieagresywnych kontaktów interpersonalnych, negocjacje, mediacje w rozwiązaniu sytuacji problemowej.
- g) **Samookaleczenia** - poznanie alternatywnych sposobów rozładowywania napięć, dostarczenie informacji gdzie szukać pomocy, uczulanie młodzieży na problemy innych.
- h) **Uzależnienia** - poznanie mechanizmów uzależnienia, konfrontowanie młodzieży z ich wyobrażeniami, mitami na temat uzależnienia, dostarczenie informacji gdzie szukać pomocy.
- i) **Akcja Krzyś** – Zajęcia mające na celu przedstawienie młodym ludziom mechanizmów wpływających na człowieka po spożyciu alkoholu, zagrożeń i konsekwencji płynących z prowadzenia pojazdów mechanicznych pod wpływem alkoholu.

Wczesna interwencja profilaktyczna skierowana do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych – krótkie konsultacje pedagogiczne mające na celu uświadomienia młodzieży i ich rodzin zagrożeń płynących z zażywania środków psychoaktywnych, podejmowania zachowań ryzykownych.

Częstotliwość prowadzenia konkretnych warsztatów zależy od zainteresowania ze strony ławskich szkół.

2) Prowadzenie Centrum Zajęć Pozaszkolnych w OPPUiPR:

- a) Bieżąca działalność wychowawczo – profilaktyczna Klubu Aktywności „Junior” (dzieci ze szkół podstawowych).
- b) Bieżąca działalność Klubu Młodzieżowego wychowawczo – profilaktyczna (młodzież w wieku od 13-19 roku życia, 2 grupy klubowe).
- c) Prowadzenie zajęć korekcyjno – kompensacyjnych dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo.
- d) Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych w Ośrodku.
- e) Prowadzenie konsultacji i poradnictwa wychowawczego oraz wczesnej interwencji w sytuacji picia alkoholu przez młodzież.
- f) Prowadzenie dodatkowych zajęć profilaktyczno-wychowawczych w okresie przerwy zimowej oraz wakacyjnej skierowanych do dzieci i młodzieży z terenu miasta Iławy;
- g) Prowadzenie dodatkowych zajęć profilaktyczno – wychowawczych skierowanych dla uczniów szkół ponadpodstawowych (np. warsztaty, zajęcia klubowe stacjonarne, zawody i turnieje sportowe, zajęcia tematyczne, zajęcia sportowe, zajęcia komputerowe).

3) Prowadzenie programów młodzieżowych oraz wolontariatu:

- a) Prowadzenie Centrum Wolontariatu Młodzieżowego w Iławie:
  - „Pogotowie Edukacyjne” - pomoc edukacyjna dla młodzieży z iławskich szkół;
  - Wolontariat akcyjny;
  - Pomoc dzieciom niepełnosprawnym;
  - Prowadzenie zajęć warsztatowych i szkoleń dla wolontariuszy;
  - Praca z dziećmi uczestniczącymi w zajęciach pozaszkolnych w OPPUiPR.
- b) Prowadzenie bazy danych wolontariuszy oraz instytucji/organizacji chętnych do współpracy z wolontariuszami.
- c) Prowadzenie dodatkowych zajęć profilaktyczno – wychowawczych skierowanych dla wolontariuszy (np. warsztaty, uczestnictwo w akcjach charytatywnych, zbiórkach społecznych i kampaniach).
- d) „Wehikuł czasu” – cykl warsztatów profilaktyczno -historycznych dla młodzieży.
- e) „Chcę Pomagać innym” – cykl warsztatów profilaktycznych dla młodzieży gimnazjalnej”
- f) Udział w konkursach i programach organizowanych przez Polski Czerwony Krzyż, Sanepid oraz inne organizacje.
- g) Współpraca z Młodzieżową Radą Miasta i samorządami szkolnymi.

Zadanie 3

Prowadzenie działań profilaktyczno – wychowawczych w innych placówkach na terenie miasta Ławy: działania informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Zgodnie z art. 4¹.1. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.) realizacja zadań:

- 3) *Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.*
- 4) *Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.*

Działania:

1) Profilaktyka zachowań ryzykownych realizowana przez organizacje pozarządowe:

Zorganizowanie dzieciom, młodzieży i dorosłym z grup podwyższonego ryzyka dodatkowych możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego, rozwoju zainteresowań, a przede wszystkim nauki uniwersalnych umiejętności społecznych, przeciwdziałanie sięganiu po środki psychoaktywne oraz psychoedukacji.

- a) Zajęcia letnie profilaktyczno - wychowawcze dla dzieci z terenu miasta Ławy
- b) Zajęcia letnie profilaktyczno - wychowawcze z elementami sportów wodnych dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Ławy w zakresie pływania
- c) Zajęcia letnie profilaktyczno - wychowawcze z elementami sportów wodnych dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Ławy w zakresie żeglarstwa i kajakarstwa
- d) Zajęcia pozalekcyjne o charakterze profilaktyczno - wychowawczym dla dzieci i młodzieży - nauka i doskonalenie pływania
- e) Zajęcia pozalekcyjne o charakterze profilaktyczno - wychowawczym dla dzieci i młodzieży w zakresie sportów walki
- f) Działania profilaktyczno - wychowawcze dla dorosłych - działania na rzecz podniesienia świadomości społeczności lokalnej w zakresie ruchów trzeźwościowych i zdrowego stylu życia bez środków psychoaktywnych

2) Dofinansowanie zadań profilaktyczno - wychowawczych w „Mopsiku”:

- a) Prowadzenie zajęć korekcyjno – kompensacyjnych dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo (zajęcia w Mopsiku).
- b) Zaspokajanie podstawowych potrzeb socjalnych dzieci w formie codziennego dożywiania w postaci podwieczorków. Dożywianie w formie obiadów w okresie ferii zimowych i letnich półkolonii.
- c) Działania wychowawcze i edukacyjne dla dzieci i młodzieży uczęszczającej na zajęcia.

3) Działania profilaktyczno wychowawcze w innych placówkach z terenu miasta Iławy:

- a) Współpraca z Centrum Organizacji Pozarządowych i z Inkubatorem Przedsiębiorczości Społecznej: m.in. poradnictwo i szkolenia w zakresie tworzenia projektów dla organizacji pozarządowych działających w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych. Prowadzenie bieżących konsultacji w zakresie pisania wniosków w/w obszarze. Bieżący monitoring ofert i konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych i profilaktyki społecznej.
- b) Prowadzenie konsultacji i poradnictwa psychologicznego dla nauczycieli iławskich szkół, szkoleniowe Rady Pedagogiczne.
- c) Realizacja programów profilaktycznych w iławskich szkołach i przedszkolach, m.in.: „Przyjaciele Zippiego”, „Domowi Detektywi”, „Fantastyczne Możliwości”, „Magiczne Kryształki”.
- d) Wspieranie Klubu Harcerskiego poprzez: umożliwienie korzystania z sal Ośrodka i sprzętu oraz pomieszczeń należących do ITBS-u, dofinansowanie zajęć profilaktyczno-wychowawczych prowadzonych metodą harcerską skierowanych do dzieci i młodzieży z Hufca ZHP Iława.
- e) Warsztaty teatralne skierowane do iławskiej młodzieży ze szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i seniorów.
- f) Projekcja „Kultowych Bajek” raz w m-cu w Kinoteatrze Pasja dla najmłodszych mieszkańców Iławy w związku z realizacją działań prorodzinnych o charakterze profilaktyczno - wychowawczym. (Bajki bez przemocy dla najmłodszych).
- g) „Noc Kupały” – współpraca z Biblioteką Miejską przy realizacji programu edukacyjnego z elementami profilaktyki zachowań ryzykownych dla młodzieży i dorosłych.
- h) „Akademia Piłki Nożnej” – współpraca z Iławskim Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji przy realizacji działań edukacyjno profilaktycznych dla dzieci i młodzieży uczestników Akademii.
- i) „Twoja bajka” autorski projekt profilaktyczny skierowany do dzieci i rodziców z iławskich przedszkoli i I klas szkół podstawowych.

- j) Zajęcia aktywizujące, edukacyjne, integracyjne i profilaktyczne dla osób niepełnosprawnych umysłowo z rodzin zagrożonych marginalizacją – współpraca z Warsztatami Terapii Zajęciowej i Ośrodkiem Szkolno Wychowawczym
- k) „Dorosły i odpowiedzialny” – realizacja zajęć profilaktycznych i edukacyjnych dla młodzieży w Gimnazjum dla Dorosłych przy ZDZ w Iławie.
- l) Współpraca ze szkołami w zakresie realizacji działań profilaktycznych dla uczniów i edukacji rodziców.
- m) Współpraca przy realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z następującymi podmiotami: Sąd Rejonowy w Iławie, Komenda Powiatowa Policji w Iławie, szkoły iławskie, Iławskie Centrum Kultury, Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji, Straż Miejska w Iławie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie, Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie, Organizacje Pozarządowe z terenu miasta Iławy, Starostwo Powiatowe w Iławie, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Iławie, Oddział Leczenia Uzależnień w Iławie, Poradnia Leczenia Uzależnień w Iławie, Fundacja „Dzieci Niczyje” w Warszawie, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego, Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku Filia w Iławie, Laboratorium Psychoedukacji w Warszawie, Polskie Towarzystwo Psychologiczne, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Iławie, Civitas Christiana w Iławie, Kluby i grupy samopomocowe – AA, Al-Anon, DDA, Kościoły różnych wyznań, Sanepid oraz PCK – koło w Iławie i inne.

Zadanie 4

Organizacja kolonii, półkolonii i zajęć profilaktycznych, podczas których realizowane będą różnorodne formy zajęć profilaktyczno – wychowawczych.

Zgodnie z art. 4¹.1. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.) realizacja zadań:

- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.*
- 4) Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.*

Działania:

1) Kolonie letnie profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z Ośrodka Psychoedukacji i Mopsika.

Zajęcia ukierunkowane przede wszystkim na:

- a) promocję aktywnego, zdrowego stylu życia bez nałogów;
- b) eliminowanie zachowań niepożądanych (agresja);
- c) radzenie sobie z własnymi emocjami;
- d) gry i zabawy oraz zajęcia rekreacyjno – sportowe .

Zadanie 5

Szkolenia konferencje i kampanie o charakterze profilaktycznym prowadzone na terenie miasta Hawy.

Zgodnie z art. 4¹.1. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.) realizacja zadań:

- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.*
- 5) Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.*

Działania:

- 1) Konsultacje i szkolenia dla instytucji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy.**
- 2) Realizacja Kampanii „Bezpieczny Senior” dotyczącej poprawienia bezpieczeństwa osób starszych oraz podniesienia świadomości i wiedzy na temat potencjalnych zagrożeń i sytuacji kryzysowych.**
- 3) Współpraca przy realizacji Kampanii „Bezpieczny mały człowiek” dotyczącej profilaktyki zachowań ryzykownych i poprawienia poczucia bezpieczeństwa uczniów szkół podstawowych**
- 4) Realizacja Kampanii "Silny i zdrowy bez używek" dotyczącej promowania aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia bez używek mieszkańców Hawy.**
- 5) Przeprowadzanie szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych (nauczyciele i wychowawcy, kuratorzy, pracownicy socjalni, policjanci i inni) w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych i rozwiązywania problemów uzależnień m.in. „Podstawy**

profesjonalnej profilaktyki”, „Umiejętności wychowawcze i profilaktyczne nauczycieli i wychowawców”, i inne.

- 6) **Realizacja szkoleń dla kandydatów na kierowców „Alkohol a kierowca” - współpraca z organizatorami kursów na prawo jazdy.**
- 7) **Szkolenia dla właścicieli i sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych.**
- 8) **Udział w innych, ogólnopolskich lub regionalnych kampaniach informacyjnych i profilaktyczno – edukacyjnych.**
- 9) **Dofinansowywanie do szkoleń i kursów dla profesjonalistów działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.**
- 10) **Współpraca międzynarodowa w zakresie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz dorosłymi.**

Zadanie 6

Utrzymanie Ośrodka

Zgodnie z art. 4¹.1. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.), realizacja zadań :

- 1) *Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;*
- 2) *Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.*
- 3) *Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.*
- 5) *Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.*

Działania:

- 1) **Realizacja zadań mających na celu prawidłowe funkcjonowanie Ośrodka związane z bieżącym utrzymaniem budynku.**
- 2) **Wykonanie pilkochwyków na boisku Ośrodka.**
- 3) **Bieżąca konserwacja urządzeń i zabawek na placu zabaw i siłowni zewnętrznej**
- 4) **Udostępnienie pomieszczeń dla stowarzyszeń, grup samopomocowych itp.**
- 5) **Zakupy materiałów, narzędzi, sprzętu itp. na potrzeby przeprowadzenia drobnych napraw w budynku.**
- 6) **Bieżące utrzymanie terenu wokół budynku Ośrodka, porządki, drobne naprawy.**

- 7) **Zakup niezbędnych materiałów m.in. biurowych i papierniczych.**
- 8) **Systematyczna obsługa sprzętu audiowizualnego w pomieszczeniu „Niebieski Pokój” na potrzeby Sądu Rejonowego w Iławie.**
- 9) **Oplaty za media (energia elektryczna, woda, gaz ziemny, nieczystości)**

Zadanie 7

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z art. 4¹.1. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.) realizacja zadań:

- 1) *Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;*
- 2) *Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.*

Działania:

- 1) Tryb działania oraz sposób realizacji zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustalony jest w Regulaminie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iławie.
- 2) Skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iławie reguluje Zarządzenie Burmistrza Miasta Iławy na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm.) i art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.).
- 3) Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - a) za posiedzenia członek Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzyma ryczałt miesięczny, który wynosi 120,00 zł,
  - b) wynagrodzenia: Przewodniczący Komisji – 500,00 zł miesięcznie, Zastępca Przewodniczącego Komisji – 300 zł miesięcznie, Sekretarza Komisji – 400 zł miesięcznie,
  - c) jeżeli Przewodniczący, Wiceprzewodniczący oraz Sekretarz są pracownikami Urzędu Miasta Iławy, dodatkowe wynagrodzenie za pełnienie funkcji nie przysługuje, a obowiązki wykonywane są w godzinach pracy,
  - c) przeprowadzenie wywiadów środowiskowych – 50,00 zł za przeprowadzony wywiad,
  - d) przeprowadzenie kontroli, oraz oględzin punktów sprzedaży napojów alkoholowych – 150 zł za jeden dzień kontroli, obserwacji, oględzin,
  - e) diagnozowanie pacjentów oraz wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – za przeprowadzenie badań i wydanie opinii przez dwóch biegłych każdy z biegłych otrzyma

wynagrodzenie w wysokości 10,72% kwoty bazowej, której wysokość określa ustawa budżetowa na dany rok, a będącej podstawą określenia wynagrodzeń biegłych sądowych za wykonaną pracę – stawka zgodna z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu karnym (Dz.U.2013, poz.508),

- f) inne według stawek zatwierdzonych przez Radę Miasta.

	Potrzeby 2016	ZADANIE I		ZADANIE II			ZADANIE III			ZADANIE IV	ZADANIE V				ZADANIE VI	ZADANIE VII			
		POMOC PSYCHOLOGICZNA, TERAPIA, PORADNICTWO		DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZE W OŚRODKU			DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZE W INNYCH PLACÓWKACH			KOLONIE	SZKOLENIA/ KONFERENCJE / KAMPANIE				UTRZYMANIE OŚRODKA	MKRPA			
		Punkt Konsultacyjny	Działania grupowe	Zajęcia warsztatowe dla młodzieży	Centrum Zajęć Pozaszkolnych - Junior/ Klub Młodzieżowy	Programy młodzieżowe, wolontariat,	Dofinansowanie zajęć i warsztatów profilaktycznych	Dofinansowanie zadań profilaktycznych w Mopsiku	Dofinansowanie działań profilaktycznych w innych placówkach	Kolonie profilaktycznych w Ośrodku oraz w "Mopsiku" - dofinansowanie	Kampanie / Konferencje	Dofinansowa do szkoleń	Szkolenia organizowane przez OPPUJPR	Udział w szkoleniach	punktu, klubu, świetlicy	obsługa MKRPA	Posiedzenia MKRPA	Kontrola, obserwacje, badania wywiady inne zlecenia	Zakupy, szkolenia i delegacje
85154	607 684	85 483		111 858			75 400			78 150	58 980				164 050	33 763			
§ 2360	25 000																		
Zajęcia letnie profilaktyczno - wychowawcze dla dzieci z terenu miasta Ławy	4 000							4 000											
Zajęcia letnie profilaktyczno - wychowawcze z elementami sportów wodnych dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Ławy w zakresie pływania	4 000							4 000											
Zajęcia letnie profilaktyczno - wychowawcze z elementami sportów wodnych dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Ławy w zakresie żeglarstwa i kajakarstwa	4 000							4 000											
Zajęcia pozalekcyjne o charakterze profilaktyczno - wychowawczym dla dzieci i młodzieży - nauka i doskonalenie pływania	4 000							4 000											
Zajęcia pozalekcyjne o charakterze profilaktyczno - wychowawczym dla dzieci i młodzieży w zakresie sportów walki	3 000							3 000											
Działania profilaktyczno - wychowawcze dla dorosłych - działania na rzecz podniesienia świadomości społeczności lokalnej w zakresie ruchów trzeźwościowych i zdrowego stylu życia bez środków psychoaktywnych	6 000							6 000											

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok.

§ 3030	200,00																		
Podróże krajowe	200																		200
§ 4010	38 784																		
Wynagrodzenie pedagoga w Ośrodku - etaty	38 784			38 784															
§ 4040	2 047																		
Wynagrodzenie pedagoga w Ośrodku - dodatkowe etat	2 047			2 047															
§ 4110	31 991																		
Składki na ubezpieczenia społeczne - etaty	9 500			9 500															
Składki na ubezpieczenia społeczne - zlecenia	22 491	8 565		2 915		2 450									6 362		1 049	1 150	
§ 4120	3 711																		
Składki na FP- etaty	1 200			1 200															
Składki na FP - zlecenia	2 511	969		498		410											506	128	
§ 4170	130 260																		
Wynagrodzenia: psycholog, terapeuta,	39 480	36 480										3 000							
Wynagrodzenia: wychowawca, pedagog, trener i inne	53 700	9 800		15 800	4 800	6 600		4 800	8 000	3 900									
Wynagrodzenie za posiedzenia, obserwacje	11 880																10 080	1 800	
Wynagrodzenie konserwatora w OPPUiPR	25 200														25 200				
§ 4440	1 149																		
Odpis na FŚS	1 149			1 149															
§ 4210	38 824																		
Zakup art. biurowych	2 755			2 155															600
Zakup art. spożywczych	2 600			2 000															600
Zakup wydawnictw	2 519	769															1 500		250
Zakup art. edukacyjnych i pomocy dydaktycznych	1 000			1 000															
Zakup narzędzi, sprzętu i materiałów do konserwacji pomieszczeń i terenu	3 000														3 000				
Pozostałe	26 950			1 350				2 600	12 000						11 000				
§ 4220	12 000																		
Zakup środków żywności	12 000			2 000				10 000											
§ 4260	19 000																		
Media: OPPUiPR, Harcerze	19 000								2 000						17 000				
§ 4270	4 000																		
Zakup usług remontowych	4 000														4 000				
§ 4300	151 518																		
Wynagrodzenie: psycholog, prawnik	27 600	20 400	7 200																

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok.

Współpraca z mediami	2 000	1 000								1 000									
Usługa transportowa	3 500			1 500	2 000														
Usługi szkoleniowe	500																	500	
Usługi hotelarskie i gastronomicznych	80 250				1 500	500				74 250			4 000						
Zakup biletów wstępu	3 000			1 500	1 000	500													
Prenumerata	0																		
Promocja (domena, druk ulotek)	5 268									4 780				488					
Pozostałe	29 400			6 500	1 200	500		3 000	5 000	5 200			1 000	7 000					
§ 4360	300																		
Telefon komórkowy "telefon zaufania" - wydział OO	300	300																	
§ 4390	8 900																		
Ekspertyzy, analizy, badania, opinie	8 900																	8 900	
§ 4400	3 000																		
Wynajęcie pomieszczenia dla Harcerzy	3 000								3 000										
§ 4410	500																		
Podróże krajowe	500																	500	
§ 4430	6 500																		
Oplaty, ubezpieczenia, składki	6 500				500													6 000	
§ 6050	130 000																		
Remonty -boisko	90 000													90 000					
Siłownia zewnętrzna - kampania "Silny i zdrowy bez używek"	40 000									40 000									
	607 684	78 283	7 200	28 713	72 185	10 960	25 000	20 400	30 000	78 150	50 980	0	7 000	1 000	164 050	1 500	11 635	17 978	2 650

Rozdział V

Zadania i działania Miejskiego Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 r.

Zadanie pierwsze

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej.

Zgodnie z art. 10.1. Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 124) realizacja zadań:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;*
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.*

Działania:

- 1) Prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób z problemami uzależnień od alkoholu i ich rodzin:**
  - a) Motywowanie i informowanie o możliwościach leczenia osób uzależnionych i pomocy rodzinom.
  - b) Poradnictwo, terapia w sytuacji kryzysu w rodzinie, poradnictwo rodzinne i wychowawcze w związku z zagrożeniem narkotykami.
  - c) Informowanie o dostępnych miejscach pomocy i terapii w przypadku uzależnienia od narkotyków.
  - d) Pomoc psychologiczna i prawna w sytuacji problemów z używaniem narkotyków.
  - e) Prowadzenie Wczesnej Interwencji Profilaktycznej wobec młodzieży eksperymentującej i zagrożonej.
  - f) Prowadzenie poradnictwa dla młodzieży eksperymentującej z dopalaczami i marihuaną.
  - g) Prowadzenie Telefonu Zaufania dla osób z problemem uzależnień od narkotyków i osób zagrożonych.
  - h) Konsultacje i poradnictwo dla pedagogów nauczycieli i kuratorów w zakresie profilaktyki narkomanii.
  - i) Współpraca z Sądem, Prokuraturą, Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Służbą Zdrowia i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

- j) Prowadzenie edukacji publicznej za pośrednictwem ławskich mediów.
- k) Wspieranie leczenia odwykowego poprzez: zakup literatury, umożliwienie korzystania z sal ośrodka w celu realizacji programów dodatkowych, informowanie o dostępnych miejscach pomocy i kompetencjach poszczególnych służb i instytucji w których można uzyskać pomoc.

Zadanie długie

Prowadzenie działań profilaktyczno-wychowawczych w OPPUiPR: działania informacyjne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych i socjoterapeutycznych.

Zgodnie z art. 10.1. Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 124) realizacja zadań:

- 3) *prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.*

Działania:

1) Prowadzenie zajęć warsztatowych skierowanych do dzieci i młodzieży z ławskich szkół:

Szkoły podstawowe:

- a) **Warsztaty integracyjne** – skierowane dla odbiorców z różnych grup wiekowych.
- b) **Wierzę w siebie** - zajęcia dotyczące wzmacniania poczucia własnej wartości, określenia swoich zalet i wad, pozytywnego wykorzystania ich w życiu.

Szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne:

- a) **Konflikt** - dostarczenie wiedzy na temat przyczyn powstawania konfliktów, poznanie typowych stylów reakcji na konflikt, dostarczenie wiedzy na temat, jak nie wchodzić w konflikt, poznanie sposobów konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.
- b) **Dopalacze** - dostarczenie wiedzy na temat zagrożeń związanych z używaniem
- c) **Uzależnienia** - poznanie mechanizmów uzależnienia, konfrontowanie młodzieży z ich wyobrażeniami, mitami na temat uzależnienia, dostarczenie informacji gdzie szukać pomocy.
- d) **Kryzys tożsamości a uzależnienia** – dostarczenie wiedzy na temat jak niepowodzenia w kształtowaniu się samooceny i poczucia własnej wartości wpływają na podejmowanie

zachowań ryzykownych, w tym w szczególności uzależnień behawioralnych. Zwiększenie wiedzy na temat znaczenia roli samooceny w profilaktyce zachowań ryzykownych, rozwijanie kreatywności oraz podniesienie samooceny.

- e) **Budowanie pozytywnych relacji międzyludzkich** - odkrywanie własnej tożsamości, indywidualności, uczenie się sprawnej komunikacji, konstruktywne sposoby rozładowania napięć.
  - f) **Radzenie sobie z emocjami i stresem** - rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania przeżywanych przez siebie emocji, rozwijanie umiejętności konstruktywnego radzenia sobie ze złością.
  - g) **Rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych** - poznanie wiedzy na temat nawiązywania nieagresywnych kontaktów interpersonalnych, negocjacje, mediacje w rozwiązaniu sytuacji problemowej.
- 2) **Wczesna interwencja profilaktyczna skierowana do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych – krótkie konsultacje pedagogiczne mające na celu uświadomienia młodzieży i ich rodzin zagrożeń płynących z zażywania środków psychoaktywnych, podejmowania zachowań ryzykownych.**
- 3) **Prowadzenie Centrum Zajęć Pozaszkolnych w OPPUiPR:**
- a. Bieżące działania wychowawcze i edukacyjne Klubu Aktywności „Junior” (dzieci ze szkół podstawowych).
  - b. Bieżące działania wychowawcze i edukacyjne Klubu Młodzieżowego (młodzież w wieku od 13-21 roku życia, 2 grupy klubowe).
  - c. Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych w Ośrodku.
  - d. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa wychowawczego oraz interwencji w sytuacji uzależnienia od narkotyków przez młodzież.
  - e. Prowadzenie dodatkowych zajęć profilaktyczno – wychowawczych skierowanych dla uczniów szkół ponadpodstawowych (np. warsztaty, zajęcia klubowe stacjonarne, zawody i turnieje sportowe, zajęcia tematyczne, zajęcia sportowe, zajęcia komputerowe).
- 4) **Prowadzenie programów młodzieżowych oraz wolontariatu:**
- a) Prowadzenie dodatkowych zajęć profilaktyczno – wychowawczych skierowanych dla wolontariuszy (np. warsztaty, uczestnictwo w akcjach charytatywnych, zbiórkach społecznych i kampaniach).

Zadanie trzecie

Prowadzenie działań profilaktyczno – wychowawczych w innych placówkach na terenie miasta Iławy: działania informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych i programów opiekuńczo – wychowawczych. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Zgodnie z art. 10.1. Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.) realizacja zadań:

- 3) *prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;*
- 4) *wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.*

Działania:

1) Działania profilaktyczno wychowawcze w innych placówkach z terenu miasta Iławy:

- a) Prowadzenie konsultacji i poradnictwa psychologicznego dla nauczycieli iławskich szkół, szkoleniowe Rady Pedagogiczne.
- b) Współpraca ze szkołami w zakresie realizacji działań profilaktycznych: Programy: „Domowi Detektywi”, „Fantastyczne Możliwości”.
- c) Zajęcia z uczniami szkół podstawowych i gimnazjalnych promujące zdrowy styl życia i alternatywę wobec używania substancji psychoaktywnych.
- d) Warsztaty teatralne – cykl warsztatów i zajęć teatralnych z elementami profilaktyczno – wychowawczymi,
- e) Współpraca ze szkołami w zakresie realizacji działań profilaktycznych i edukacji rodziców.
- f) Współpraca szkoleniowa z Ośrodkami leczenia narkomanów /Monar, Karan, itp./
- g) Współpraca ze świetlicą środowiskową w Ośrodku Wsparcia przy MOPS w Iławie;
- h) Współpraca przy realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii z następującymi podmiotami: Sąd Rejonowy w Iławie, Komenda Powiatowa Policji w Iławie, Szkoły iławskie, Iławskie Centrum Kultury, Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji, Straż Miejska w Iławie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Organizacje Pozarządowe z terenu miasta Iławy,

Starostwo Powiatowe w Iławie, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Iławie, Oddział Leczenia Uzależnień w Iławie, Poradnia Leczenia Uzależnień w Iławie, Fundacja „Dzieci Niczyje” w Warszawie, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego, Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku Filia w Iławie, Laboratorium Psychoedukacji w Warszawie, Polskie Towarzystwo Psychologiczne, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Iławie, Civitas Christiana w Iławie, Kluby i grupy samopomocowe, Kościoły różnych wyznań, Sanepid oraz PCK – koło w Iławie i inne, Placówki leczenia osób uzależnionych od narkotyków w Elblągu, Warszawie, Pieszku, Węgorzewie i inne.

Zadanie czwarte

Szkolenia konferencje i kampanie o charakterze profilaktycznym prowadzone na terenie miasta Iławy.

Zgodnie z art. 10.1. Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.) realizacja zadań:

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.*

Działania:

- 1. Konsultacje i szkolenia dla instytucji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień od narkotyków.**
- 2. Przeprowadzanie szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych /nauczyciele i wychowawcy, kuratorzy, pracownicy socjalni, policjanci i inni/ w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy m.in. „Podstawy profesjonalnej profilaktyki” i inne.**
- 3. Kampanie informacyjne i profilaktyczno – edukacyjne.**
- 4. Dofinansowywanie do szkoleń i kursów dla profesjonalistów działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.**
- 5. Współpraca międzynarodowa w zakresie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą.**

Opracowanie: mgr Krzysztof Panfil - Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

	Potrzeby 2016	ZADANIE I		ZADANIE II			ZADANIE III			ZADANIE IV	ZADANIE V				ZADANIE VI	ZADANIE VII			
		POMOC PSYCHOLOGICZNA, TERAPIA, PORADNICTWO		DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZE W OŚRODKU			DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNO - WYCHOWAWCZE W INNYCH PLACÓWKACH			KOLONIE	SZKOLENIA/ KONFERENCJE / KAMPANIE				UTRZYMANIE OŚRODKA	MKRPA			
		Punkt Konsultacyjny	Działania grupowe	Zajęcia warsztatowe dla młodzieży	Centrum Zajęć Pozaszkolnych - Junior/ Klub Młodzieżowy	Programy młodzieżowe, wolontariat,	Dofinansowanie zajęć i warsztatów profilaktycznych	Dofinansowanie zadań profilaktycznych w Mopsiku	Dofinansowanie działań profilaktycznych w innych placówkach	Kolonie profilaktycznych w Ośrodku oraz w "Mopsiku" - dofinansowanie	Kampanie / Konferencje	Dofinansowa do szkoleń	Szkolenia organizowane przez OPPUIPR	Udział w szkoleniach	punktu, klubu, świetlicy	obsługa MKRPA	Posiedzenia MKRPA	Kontrola, obserwacje, badania wywiady inne zlecenia	Zakupy, szkolenia i delegacje
85153	50.000	27.403		19.021							2.900								
§ 4110	3.430																		
Składki ubezpi.społeczne	3.430	1.715		1.715															
§ 4120	600																		
składki - fundusz pracy	600	300		300															
§ 4170	29.860																		
wynagrodzenia: psycholog, terapeuta, opiekun	5.760	5.760																	
wynagrodzenie instruktora, pedagoga	24.100	9.800		14.300															
§ 4210	1.020																		
zakup ulotek, książek	1.020	1.020																	
§ 4300	15.090																		
wynagrodzenia: psycholog, terapeuta,	10.640	8.640										2.000							
Promocja (druk, ulotki)	1.900											1.900							
usługi hotelarskie i gastron.	2.550			2.550															
	50.000	27.403		19.021								1.900		2.000					